

„Edinost“

Izjava enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto	34 kron
za pol leta	12 „
za četrť leta	6 „
za en mesec	3 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino brez priložene naročnine se uprava ne zira.

o tabakarnah v Trstu se prodajajo po razne številke po 5 stotink (3 avč.); iz Trsta pa po 8 stotink (4 avč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiloo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Izjava.

Vsled soglasnega odborovega sklepa dne 9. novembra 1901. izjavlja podpisano na znani napad v listu „Slovenski Narod“ na delzelnega poslanca in našega podpredsednika, gosp. dra. Otokarja Rybára, da je žnjim v vsem njegovem dosedanem javnem delovanju zložno in solidarno in da se povsem strinja z njegovim govorom na zadnjem občnem zboru našega političnega društva, kakor tudi z njegovo izjavo na gori omenjeni napad.

Politično društvo „Edinost“:

Predsednik: **Matko Mandić.** Tajnik: **Dr. Ferdo Černe.**

Demonstracija slovenskih vseučilišnikov na Dunaju.

Dunaj, v soboto 9. oktobra.

Kakor ste gotovo že obveščeni, priredila je tukajšnja vseučilišna mladina v petek dne 8. t. m. veliko demonstracijo v prilog slovenskemu vseučilišču v Ljubljani. Neposredni povod temu so bili dali italijanski akademiki. Ali niso ga dali s tem, da so v svoji spomenici zahtevali svoje vseučilišče, ampak, ker naj bi se isto ustanovilo v Trstu, v glavnem mestu dežele, ki je pretežito slovenska. Da protestirajo torej proti tej zahtevi in da ob enem obnové naše že nad petdeset let stare prošnje gledé slovenskega vseučilišča v Ljubljani, določil je poseben ad hoc sestavljen odbor iz obeh slov. akademičnih društev »Slovenijec in »Danice«, da skliče zaupen shod v pretrosovanje tega vprašanja. Konstatirati nam je tu pred vsem veselo dejstvo, da so naši vseučilišniki, da-si razdeljeni v liberalce in klerikalce — saj se že v obstanku dveh slovenskih akademičnih društev zrealijo naše razmere v domovini — ob tej priliki popolnoma solidarno postopali. Tako bi moralo biti povsod in vsikdar. Da-si morejo biti pota različna, cilj nam mora biti isti vsem — korist slovenskega naroda! Shod je bil torej napovedan, razna slovenska akademična društva so nam zagotovila svojo udeležbo, a tikom pred shodom se je bila raznesla novica, da ga je vlada zabranila. Da je to pristransko netaktno postopanje vladnih organov, ki Nemeem, Italijanom in tudi — Hotentotom, ako treba, dopuščajo prirejati shode, a le nam Slovanom ne, moralo ogorčati slehernega dijaka: to je menda umljivo. A naše dijake je to vladno početje podžigalo tem več k vstrajnosti v dosegu svojega cilja. Mené, da bo vseučilišni rektor dveh tisočev Slovanov in ob enem predsednik izobrazovališča, čegar gojencem so v vseučilišnih štatah zajamčeni razni privilegiji glede slobodnega izražanja svojega menjenja, uvaževal njih prošnje, napotila se je k njemu deputacija slovenskih društev, da ga naprosi, naj jim za prireditve shoda blagovoli prepustiti vseučiliščno dvorano. Rektorjev odgovor je bil kratek in odločen: Tega ne dobitenikdar! To zopetno prepredanje dijaškega shoda je naše dijake dovedlo do prepričanja, da tu ne pomagajo nobene prošnje in da treba seči po jednostavnem a odločnem sredstvu: sklenili so enoglasno, da prirede demonstracijo v vseučilišni avli. Ker pa se je moralo pričakovati, da bodo Nemci na vsaki način skušali preprediti isto, naprosil je odbor vsa slovenska društva, naj blagovolé polnoštevilno udeležiti se je. Temu pozivuslo se odzvali vsi slovenski akademiki.

Napočil je važni dan 8. t. m. Že ob 10. uri so se Slovenci zbirali polnoštevilno v avli, a poleg njih mnogo drugih Slovanov. Nemci, ki so slutili, da se nekaj pripravlja, so prišli v velikem številu, večinoma oboroženi s palicami. Okolo 10. ure in pol je eden slovenskih akademikov stopil na neki vzvišeni prostor, da prečita naše zahteve. A žim je izgovoril par slovenskih besed, zavrelo je med Nemci, ki so bili zagnali huronski krik in zahtevali, naj nadaljuje nemški. — V odgovor jim je bil gromoviti »živijo« iz slovenskih vrst, na kar je nastalo tako sikanje in žvižganje, pomešano s »živijo« klici naših dijakov in »Pfu« klici nemških kulturonocev, da je bila avla podobna razburkanemu morju. A naenkrat je zadonela iz slovenskih vrst ona veličastna himna, ob katere zvokih srce slehernega Slovana močnejše utriplje in ki je skupna vsem Slovanom, namreč: »Hej Slovani«. Opisati scene, ki so sledile temu, to je nemogoče. Pevaje »Wacht am Rhein« so se nemški burši zagnali na Slovane, ki so pa kompaktno odbijali vsaki poskus Nemcev, da bi prodrli vrste naših. Ko je vrišč nekoliko potihnil, pričel je slovenski akademik čitati v nemškem jeziku naše zahteve. V spomenici protestiralo se je v prvi vrsti proti laški demonstraciji, da hočejo Italijani na slovenskih tleh imeti svoje vseučilišče; drugič proti rektorju, ki Slovincem ni hotel dovoliti dvorane za shod; a v tretji točki prečitala se je naša zahteva po slovenskem vseučilišču. Nemški burši so to poročilo sprejeli z gromovitim krohotom in kričanjem ter so se v drugič zagnali v slovenske vrste. Zastoj so vseučilišni uslužbenoi skušali preprediti dejanske spopade! Pričelo je padati po nemških in slovenskih glavah, da je bilo joj! Deputacija našega dijaštva se je napotila k rektorju, da mu pove o nasilstvu nemških buršev. Rektor, ki je deputacijo prijazno sprejel, je naprosil isto, naj upliva med slovenskim dijaštvom, da zapuste avlo. Po izjavi slovenskega akademika do Nemcev, naj nas pustijo mirno oditi, ker to, kar smo namerjali (namreč prečitanje spomenice v avli), smo že dosegli, zapustili so Slovani avlo. Namerjali so demonstrirati pred parlamentom, a močan oddelek policijskih straž jim je zaustavil pot. Pevaje »Hej Slovani« so dijaki krenili v češko budjevojsko pivnico, kjer so sklenili, da bodo drugi dan, t. j. v soboto, nadaljevali demonstracijo. A popoludne je pozval rektor zastopnike jugoslovanskih akademičnih društev k sebi, jim zagotovil, da v seji akademičnega senata zastavi vse svoje moči, da se nam dovoli dvorana, ter jih je prosil, naj se Slovani vzdržujejo vseh nadaljnjih demonstracij. Definitivni rektorjev odgovor se pričakuje za ponedeljek. Na to so sklenili, da odstopijo od nameravane demonstracije in da Slovani sploh ne pridejo v soboto na vseučilišče. Značilno za dostojno in moško vedenje slov. dijaštva je dejstvo, da je bil aretiran samo en srbski dijak, ker si je dovolil malec odgovarjati stražarjem, a še tega so koj izpustili.

To je v kratkih potezah slovenska ali bolje: **vseslovenska** demonstracija za slovensko vseučilišče. Predobro poznamo avstrijski zistem, da bi pričakovali, da bo vlada uvaževala ta energični glas slovenskega dijaštva po slov. vseučilišču. A to, kar se je hotelo doseči, je morda vendar-le doseženo, namreč: da se v slovenskem narodu in pred vsem v slovenskem ali sploh slovenskem časopisju vzbudi že davno ohlajeno navdušenje za ta važni kulturni zavod. Posnemajmo vendar Italijane! **Občina za občino naj se oglasa s takimi reso ucijami**, a v slovenskem časopisju naj bo zagotovljena slovenskemu vseučilišču trajna rubrika.

Avstrijski zistem.

(Iz govora poslanca Jurija Biankinija v zbornici poslancev dne 4. novembra 1901.)

(Dalje.)

Omenjal sem že, da prizadevanje teh krogoz gre za tem, da bi Slovence štajerske narodno in gospodarsko uničili. Čudno pa, da vlada gleda ta boj z občudovanja vredno pasivnostjo in ga s tem, da se ne udeležuje, povspešuje tudi v vprašanjih, ko bi avstrijski interes direktno zahteval energičnega nastopa proti načrtom nasprotnikov Slovincem.

Vlada nima poguma za energičen nastop, kjer bi pravo in pravičnost zahtevala to; in se v tistih redkih slučajih, ko bi vlada hotela čuvati pravice Slovencev pred zistematičnimi kršenji in vzkracjanji, hitro umika zopet, čim je na nemškonaacionalni strani zadonela le običajnih hrečečih glasih tista predobro le znana melodija o namišljenih napadih na narodne pravice Nemcev, na njih posestno stanje, katerih obramba se menda tudi v očeh vladnih organov vidi kakor dejanje, zahtevano od države.

Mi moramo najenergичnejše protestovati proti tej pogubni politiki vlade in zahtevamo, da se neha enkrat s tem zistemom ter da vlada vendar enkrat najde pogum, da zakonu in pravici na Spodnjem štajarskem pripomore do vejave tudi tedaj, ko ista prihajata Slovincem v prilogo.

Gospóda moja! Mi pa nimamo tožiti le radi tega, da se v boju za uničenje, ki ga Nemci vodijo proti Slovincem, vlada vede pasivno, mi moramo vrhu tega tožiti tudi radi tega, da vlada direktno povspešuje pomemčevanje Spodnjega Štajerja s svojim Nemeem povspešujočim vedenjem, izlasti po zistematičnem imenovanju nemških, slovenskemu jeziku le redko večjih uradnikov na Spodnjem Štajarskem, ter po izpodrivanju, oziroma imenovanju slovenskih uradnikov na Kranjsko ali v nemške dele Štajarskega.

S tem se doseza dvojen vspeh. Z ene strani se jači nemški element v mestih in trgih, naseljenih od obeh narodnosti, z druge strani pa prihaja v upravo, oziroma v justico element, ki si stavlja nalogo, da izpodriva slovenski jezik, jezik več nego 90 odstotkov prebivalstva Spodnje Štajarske, in to nalogo, kakor kažejo skušnje, izvaja tudi s posebno konsekvenco.

To se kaže posebno na sodiščih na Spodnjem Štajarskem, in sicer na takov način, da se sodniki na Spodnjem Štajarskem, z malimi izjemami, ne umejo izogibati narodni nestrpnosti, inavgurirani po nemškonaacionalni sméri.

Spodnještajarski Slovenci ne stopajo v sodno dvorano s pomirjajočim čutstvom popolnega zaupanja, ampak z nekakim vstrepetom in plašljivostjo. Kajti jedno je gotovo. Ako se jim tudi glede meritorične odločitve v njihovi stvari ne treba udajati skrbem, ali ako so povabljeni le kakor priče in nimajo torej nikakega interesa na izidu pravde, vendar ne zapuščajo dvorane, ne da bi bili doživeli cele vrste občutnih žalitev po žaljenju narodnega čutstva njihovega, žalitev, storjenih jim vedoma od državno namesčenih sodnih oseb, dá, često celo tudi namenoma, v vsakem slučaju pa ob molčečem dopuščanju justične uprave.

V tem nespoštovanju in zapostavljanju slovenskega jezika na sodiščih na Spodnjem Štajarskem je zistem.

Za danes nočem v tem pogledu podajati podrobnih dat; to se zgodi od druge strani povodom drugega čitanja proračuna.

(Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 11. novembra 1901

Deželnozborske volitve v Istri.

Italijani se pripravljajo na te volitve z mrzlično delavnostjo. No, to je njihovo dobro pravo in jim ne sme nikdo oporekati radi tega. Naši stranki, moremo torej dati le jeden nasvet: pojdi in stori tudi ti tako! Mi absolutno nimamo pravice zahtevati od nikogar, najmanje pa od vlade, da bi nam pomagala ali ovirala nasprotnika. Sami moramo postaviti moža. To se pravi: mi vidimo neko fato morgano, vidimo volilno borbo, v kateri sti obe vojujoči stranki prepuščeni le svoji moči, vidimo boj, v katerem obe stranki odklanjati vsako nemoralno sredstvo, vidimo boj, v katerem so vladni organi udeleženi le v toliko, da čuvajo nad zakonitostjo volilne borbe, da čuvajo, da se nobena stranka ne poslužuje nemoralnih sredstev.

To je fata morgana, ki nam plava pred očmi. V resnici take borbe v Istri nismo imeli še do sedaj. Nismo je imeli pa zato, ker dosedaj niso bile vlade neprizadete na tem boju, ker vladni organi niso bili le objektivni čuvarji za zakonito izvedenje volilnega čina, ampak so bili stranka na strani jedne in proti drugi stranki. To je ravno, kar je najhuje za nas na teh volitvah istrskih, da ne moremo vedenja vladnih organov puščati iz računov; to je ravno, da volitve v Istri — ki naj bi bile eminenten pojav konstitucionalne in parlamentarne svobodnostne uredbe — so ravno nasprotno od tega: viden znak nasilja, znak hegemonije, znak strankarskega absolutizma.

Italijani so za predstoječe volitve izdali parolo: da o teh volitvah treba hrvatsko-slovensko stranko popolnoma vreči ob tla. Ako bi imeli v Istri vladne organe, kakor nam jih kaže naša fata morgana, mi bi se smejali in bi tako grožnjo smatrali za prazno baharijo. Srd zmore sicer mnogo, divja agitacija doseza včasih veliko, in denar podira zidove do marsikake glasovnice, ali čudežev ne morejo delati ni fanatizem, ni agitacija! In tudi denar ne more delati čudežev. In več nego čudež bi bil v sedanjih časih, ko so se duhovi jeli vzbujati tudi v nesrečni Istri, da bi 1/3, le iz sebe in brez pomoči od zunaj, popolnoma vrgla ob tla 2/3. Res: to ni možno, to je izključeno. In vendar gledajo naši možje s skrbjo v bodočnost, ker imajo razloga za domnevanje, da so Italijani izdali rečeno parolo, ker računajo, da jim pride potrebna pomoč od zunaj! Od kje — ne treba praviti.

Tudi »Naša Sloga« je uverjena, da bomo imeli v Istri to pot borbo, kakoršnje še nismo imeli in da doživimo najhujih grdob; boji se, da bodo Italijani imeli svobodne roke in izvajanje parole — osar tutto. Zato opozarja puljsko glasilo naše poslance na ljuto borbo, ki nas čaka. Pravi namreč: Ozirom na to borbo, ko pojde za obstanek našega naroda v Istri, ko gre za to, da rešimo **nago življenje** pred nasilnim in brezdušnim nasprotnikom, sedaj morajo biti zložni vsi pošteni poslanci, ki z nami govoré isti jezik in ki iskreno želé, da ne utonemo v morju tujinstva, ki žele, da nas v Istri ne izbrišejo z lica zemlje. Tu ni več ni mesta ni časa, da bi se delili v liberalce in klerikalce, v pravaše ali narodnjake, ampak treba, da vsi zložno priskočijo na pomoč istrskemu trpinu v njegovi borbi na življenje in smrt. Od vas, gospóda poslanci, ne zahtevamo drugega, kakor da vsi složno zagrmite dunajski vladi: **naj se tudi v Istri enkrat že — vrši zakon!**

O položaju. V sobotni številki smo označili vzroke, zakaj je od nemške strani začela vesti ostrejša šapa, rekši, da požrtvo-

valnost Nemecev za državo traja le tako dolgo, dokler je vlada popolnoma njim na uslugo, in da so Nemei celó za absolutno oblast vlade, ali le tako dolgo, dokler vlada vrši njihovo voljo, a da se takoj kažejo skrajne sebičneže tudi nasproti življenjskim potrebam države, čim bi se imela tudi drugim dati mrvica pravice. V istem zmislu piše tudi praška »Politika« in meni, da je sedaj prikazano g. Körberju ad oculos, kake vrednosti je njegova zveza z Nemei. Iste nemške veličine, ki so poprej obečale Körberju vso zaslonbo, so ga kar pustile na cedilu, ko se treba žrtvovati v dejanjih. Oni privoščajo seveda g. Körberju — in kako bi ne! — tisti dispozicijski fond, ali glasovati zanj ne bi hoteli in se v tem izpostaviti, ker se hočejo kazati junake nasproti volilecem. Terorizirati, g. Körberja da, to bi že hoteli Nemei, ali za odjuzne stvari naj si Körber išče večino — pri drugih. Taki so stebri g. Körberja, tisti krogi, iz katerih si hoče iztesati svojo prihodajo večino. — O parlamentarni in Rezekovi krizi ni danes beležiti nič posebnega.

Parlamentarne stvari. Poljski državni poslanec Romanowicz je predložil poljskemu klubu več pisemskih kuvert, došlih mu iz pruske Poljske. Iz teh kuvert je razvidno, da se na Pruskem celó taka pisma, na katerih sta ime mesta, kamor so naslovljena, in ime ulice pisana v nemškem jeziku, pošiljajo na prevajalni urad, ako imajo samo titulature pred imenom pisano v poljskem jeziku. N. pr. Blag. gospod H. Y. Posen, Annagasse. Taka pisma se zadržujejo več dni na prevajalnem uradu (in mogoče tudi odpirajo. Op. ur.) ter se le potem dopošiljajo naslovljene. Tu ni nikakega izgovora, da pošta ni znala, kam doposlati pismo, ako so mesta in ulice pisane v nemškem jeziku. S tem, da se pošiljajo taka pisma na prevajalni urad, ake je le jedna sama poljska beseda v naslovu, hoteli bi Poljake prisiliti, da naslove na pismih pišejo izključno v nemškem jeziku. Ima-li država, v kateri poštne oblasti tako postopajo, še pravico nazivati se: p r a v n o d r ž a v o?! Naše skromno mnenje bi bilo, da ne!

Italijanski glas o bodočnosti Avstrije. Govoré o viseči krizi ministra Rezeka, pripisuje istej laški list »Avanti« veliko večo važnost, nego se kaže na prvi pogled. »Avanti« trdi, da je ta kriza kazalo, ki kaže, kako mogočno so začeli slovanski poslanci imponirati avstrijski vladi. Čehi so začasno opustili svoje državnopravne zahteve, tako nadaljuje »Avanti«, in so stopili na polje praktičnih pridobitev, kakor so zahteva vseučilišča za Moravsko, češkega notranjega uradnega jezika ter zahteva njih jugoslovan-skih zaveznikov po hrvatsko-lovenski univerzi. Čehi so dokazali, da njih zahteve niso politika izsiljevanja, kakor so trdili Nemei, temveč, da jim to, kar zahtevajo, tudi po pravici priiče, medtem, ko Nemei nikakor ne morejo dokazati opravičenosti svoje zahteve po nemškem državnem jeziku.

Tak je, za onega, ki objektivno sodi stvari, politično-parlamentarni položaj Avstrije. Razprava o proračunu je odvisna torej od Slovanov, odnosno od zadovoljenja njih zahtev.... Stvari so dospete tja, kjer je treba odločitve, kjer bo Avstrija primorana plavati v slovan-skih vodah, ne da bi se smela ozirati nazaj.

Ni se pa treba bati, da iz tega nastane kaka škoda drugim narodom, ker v prvi vrsti je intelektualni del slovan-skih narodov pripravljenejši za pripoznavanje potreb drugih narodov, nego so Nemei, kateri nočejo opustiti trdovratne, a nerazsodne zahteve, da bi sami vladali Avstrijo in le sebi v prid.

Avstrijska vlada se bo morala z energijo oprijeti novega, naravnega položaja, ako se noče, da monarhija pade v nove zmešnjave.

Ker je pa politika igra interesov, se mora, kdor hoče v sedanjih razmerah kaj doseči za svoje dežele, ostreti zastarelih predsodkov in izkoristi vsako potezo na bojnem polju.

S tem hotel je »Avanti« povedati svojim sorojakom, da se morajo ostreti svojih predsodkov, starih predsodkov, do nas Slovanov ter stopiti z nami v zvezo, ako hočejo kaj doseči. To je ono, kar smo mi neštivilokrat že povdarjali v listih, na shodih v zbornicah itd. Je vse zastoj, draga laška gospoda: tempora mutantur in dosledno morate se menjati tudi vi žujimi, ako nočete, da zgodovina preide preko vas na dnevni red. — Seveda bi prosili tu, da se nas krivo

ne ume. Italijani morejo uničiti del Slovanov, bivajočih ob Adriji, ali vsaj zaustavljati jih za desetletja v njih razvoju. In to bi róglo pomenjati hud udarec našemu mlademu narodu slovenskemu. Zato treba priliti dokaj vode v »Avanti« vino. Sploh treba povdariti, da »Avanti« s svojimi izvajanci precej beži pred dogodki. Ali to je gotovo: avstrijska država bo morala prej ali slej stopiti na ta pota, ali pa — je ne bo! Zato je opravičeno vprašanje: kaj bodo imeli tukajšnji Italijani za svojo stvar od udarcev, ki jih zadajajo svojim slovenskim sodeželanom?! Nič, nič! Kajti, tudi če se jim posreči poitalijančiti par tisoč Slovanov, bo to za njihovo konečno usodo čisto irelevantno.

Le politika fanatizma in kampanilizma vidi v tem resnične vspehe. Ne pa dalekogledna resna politika. Če se Avstrija vzdrži, pridejo Slovani gotovo do moči — in s tem tudi do možnosti, da se bodo maščevali nad Italijani! To bi bila ena eventualnost. Oglejmo si sedaj še drugo! Če bi pa Avstrija razpadla, utegnje naše pokrajine postati južni steber nemškega mostu. Prepuščamo našim Italijanom, naj razmišljajo o perspektivi, ki se odpre potem njihovi lastni narodni ekzistenci v teh krajih! Ako imajo le še kaj trezne razsodnosti, morajo sprevideti, da so proganjali nas nezmislno in da njihova politika je bila: travailler pour le roi de Prusse. Le velikonemški politiki v prid se obkladajo z odjem krutih preganjancev in zatiralecv svobode in pravice.

Spor med Francijo in Turčijo poravnani! — Turčija je popolnoma ugodila vsem zahtevam francoske vlade, vsled česar je spor med obema državama popolnoma poravnani in je francoska vlada naznanila Porti, da se zopet vspostavijo diplomatski odnošaji ter da se francoski poslanik Constans povrne na svoje mesto v Carigrad. Tudi admiralu Caillardu je že odposlano povelje, naj se svojo eskadro zapusti otok Mitilene ter naj odpluje proti otoku Sira.

Na tem izgledu vidimo, kako je možno vse doseči z energijo, ako je diplomacija na svojem mestu in ako zna grožnjam dodajati tudi dejanja. A kakó je postopala naša diplomacija in kako ulogo je puščala igrati naši državi ob aferi zavoja sv. Jeronima?! In vendar se afera Rolando niti primerjati ne da z afero sv. Jeronima! Ob prvi je šlo v prvi vrsti za obrambo finančnih koristi zasebnikov, ob drugi pa za ugled monarhije avstro-ogerske kakor protektorice zavoda! Turška diplomacija je naravnost izborna v iskanju pretvez, da se more odtezati obvezam. In vendar je morala odnehati. Italijanski diplomatje pa so kar očitno uprizorili grdo igro, ki je bila protektorstvu naše monarhije naravnost v zasmeh, a monarhija še danes nima nikakega zadoščenja in ga bržkone tudi ne bo imela. E da, da: je pač razlika, ako ima država državniki, ki so res državniki, ali pa, ako jih — nima!

Tržaške vesti.

Za slovensko vseučilišče. Odbor pol. društva »Elinost« je po soglasnem sklepu v seji dne 9. t. m. odposlal nastopni brzojavki:

1. Ekscelencu minister za nauk, dr. Hartel, Dunaj. Primorsko politično društvo »Elinost« v Trstu se po vsej vsebini pridružuje zahtevam, stavljenim dne 8. t. m. od jugoslovan-skih vseučilišnih slušateljev na Dunaju in v Gradeu radi ustanovitve jugoslovan-skega vseučilišča in radi izjednačevja studij in izpitov na vseučilišču zagrebškem s studijami na cisalajtanskih vseučiliščih, ter izreka trdno nado, da vaša ekscelencu ti pravični zahtevi Jugoslovanov dovede čim prej do uresničenja in to v interesu omike in napredka tega naroda, s katerim se, da-si je državi zvest, tako mačehovski postopa.

2. Slovenija, Dunaj, vseučilišče. Radujemo se na odločnem nastopu slovan-skih dijakov radi jugoslovan-ske univerze. Vaša uzorna zložnost mora imponirati naspotnikom in vladi. Živela jugoslovan-ska univerza!

Izjava. Prejeli smo in objavljamo: Delavei, zbrani dne 10. nov. 1901 v gostilni pri Krelju v ulici Conti, protestiramo proti podli pisavi v »Slov. Narodu«, ki je na tako ostuden način napadel g. dr. Otokarja Rybáfa, našega prvega boritelja in prijatelja slovenskih delaveev v Trstu. Podpisani delavei prosimo g. dr. Otokarja Rybáfa, da vstraja na svojem mestu ter se še dalje bojuje za nas zapuščene ter od vlade in naših

brezobzirnih nasprotnikov zatirane tržaške Slovence.

(Podpisi so na ogled v našem uredništvu. Op. ured.)

Laški list »Avanti« o vprašanju laškega vseučilišča. Stare so sicer resnice, ki jih večerajšnji »Avanti« pripoveduje svojim čitateljem; novo, čisto novo pa je na tem to, da so se tudi med Italijani samimi počeli oglašati možje, ki hladnokrvno presojujejo obstoječe razmere: brez zaslepljenosti, ki jo provzroča narodni fanatizem. Nam je to prav, a ker je nam to prav, se iz tega nikakor ne more sklepati, da bi moralo biti Italijanom krivo. Mi smo že večkrat povdarjali, da Italijani se svojim besnim sovraštvom do nas Slovanov sicer škodujejo nam, v prvi vrsti pa vendar in največ — samim sebi. Čim bi med nami in njimi nastali bolj človeški odnošaji, imeli bi od tega korist oni in mi. Radi tega z veseljem pozdravljamo prizadevanje laškega lista, namerjeno v to, da bi ublažil nasprotstvo med prepirajočimi se sobočani, oziroma sodeželani. Evo nekoliko odstavkov iz »Avanti« žilke:

»Pred vsem ne bo nikoli dovoljno povdarjano, da je v Avstriji zvezda Nemecev že dovršila svojo parabolo ter da zvezda, vladajoča sedaj na obzorju, so narodi, sestavljajoči slovanski element. Toliko le na splošno, da je možno označiti pot, po kateri bo morala Avstrija korakati, da se ne postavi v nasprotje se zgodovinskim razvojem, kar bi moglo provzročiti nepreračunljive preobrate. Sedaj pa vprašujemo: Je ali ni fakt, da več stotisočev Slovanov — Slovencev in Hrvatov — sestavlja integralen del Jadranskih pokrajin?! Je ali ni fakt, da (ti Slovani) sestavljajo večino vséga prebivalstva istrskega?! Je ali ni fakt, da v Gorici in Trstu biva več desetisočev Slovanov, in da ste ti dve mesti obdani od drugih desetisočev Slovanov?! Je ali ni fakt, da dunajska vlada in lokalne vlade v naših pokrajinah upoštevajo ta dejstva na vsej črti? (No, o tem bi se dalo še govoriti. Op. ured. »Ed.«) Nikdo ne more zanikati vsa ta dejstva, ako hoče veljati za resno osebo. Sedaj pa, ravno v trenutku, v katerem zahtevajo Čehi češko univerzo na Moravskem, Slovenci in Hrvati pa univerzo v Ljubljani, v trenutku, ko se slovan-ska parlamentarna zveza postavlja nasproti vladi in preti prekopiceniti delovanje parlamenta: je-li mogoče, če tudi le akademično, misliti na možnost, da bi katera avstrijska vlada hotela laško univerzo ustanoviti v Trstu, nasproti Slovanom, ki so v mestu in okoli njega?! O, največ bi bilo odgovarjati z: ne! Ta »ne« zveni iz vsega položaja. — — — — —

Bili so časi, v katerih ni noben tržaški Italijan in noben okoličanski Slovenec sanjal o tem, da bi moglo biti vzrokov nasprotstva med obema narodom na Tržaškem. Takrat je — in to dokazuje zgodovina in občinski diplomatski arhiv — med obema narodom vladala najjasnejša sloga. Ustal je židovski politikant, Žid-rovar in vsejal seme nesloge, razlil strup narodnega sovraštva, žolč sumnje in ovadustva. — — — — —

In tako je vstala in se velikansko razvila slavna institucija, zvana porki de ščavi, kateri je kmalu stopila nasproti, hči osvete, sovraštva, prezira: **porki de taliani.** — — — — —

Oni (Italijani) stavijo svoje zahteve na isto stopinjo, na kateri so zahteve — drugih. (Namreč Slovanov, katerih veliko število v Avstriji se ne da niti primerjati s pičlim številom avstrijskih Lahov.) Prav torej, zakaj pa »amorristi«, ki imajo vsled korupcije in nasilja oblast v mestnem svetu, ne stopijo se svojih sedežev ter rečejo onim 5 Slovenceem (v mestnem svetu): Tukaj imate našo roko, — vsi smo jedaaki! **Kar zahtevate vi, zahtevamo tudi mi!!**

(Opazujemo tu na politično vest: »Italijanski glas o bodočnosti Avstrije. Op. ur.)

Mestni svet tržaški imel bo jutri ob 7. uri zvečer svojo javno sejo.

Kristan-Kopačevo maslo! Pišejo nam: Ko se je sinoči večja družba Slovencev peš vračala iz Barkovelj ol predstave, je mejpotoma pela narodne pesmi. Na kolodvoru poleg ceste pa so premikali vagone. Kakor potrebno, je vozove spremljal mož z svetiljko. In ob tem važnem delu ni imel mož nujnejega opravila, nego da je žvižgal naši nedolžni pesmi. Ker vemo, da so železničarji po večini v taboru imenovanih dveh gospodov, vprašamo ta dva gospoda, da-li na tle., kjer so

take razmere, kakor so ravno pri nas, gojenje takega tanatičnega srda proti vsakemu znaku slovenske narodnosti, ne kaže na prav pošten nacijon lizem, seveda — **ne slovenski?!** Kajti, mož gotovo ne bi bil zažvižgal, če bi bila družba pela kako italijansko bodi tudi najbolj nacijonalno pesem!

Onemu zaslepljencu je družba temeljito povedala, kar mu je šlo in le varni in močni ograji se je imel zahvaliti, da mu niso užaljeni naši mladeniči in možje, kaj — zažvižgali!

Metla št. 1.

Zopet sitnosti! O iskanju »Domovnic«, potrebnih za pridobitev domovinstva, smo imeli in imamo tudi še velikih sitnosti z raznimi županstvi. Sedaj pa se menda začena nov ples radi krstnih listov! Minoli teden je tuk. obrtnik G. pisal na Kranjsko v svojo rojstno župnijo, naj mu pošljejo krstni list! In res je prejel — ali kaj!! Mal košček papirja, na katerem je bilo zapisano samo to-le: »I. G. roj. 8. marca 1864«! Na lističu ni bilo ni pečata, ni podpisa župnikovega! In to naj bi bil krstni list, dokument, potreben za vlevažno prošnjo! Ti usmiljeni Bog! Bolj in bolj se nam začena dozdevati, da je inteligenca po deželi že tako preokupirana s prosulimi medsebojnimi razmerami, da sploh nima več zmisla za nobeno stvar, ako se ne vrti žnjo v tistem besnem plesu!!

Gospod G. nas je bil naprosil, naj kar napišemo ves krstni list njegov in naj ga pošljemo g. župniku samo v podpis, česar pa nismo hoteli storiti! Mesto tega smo gospodu župniku pojasnili, da zahtevani krstni list mora biti enak navednim, samo da je brez koleka in pristojbine — ker tako zahteva novi zakon o domovinstvu. Rojake po deželi bi prosili, naj nam vsaj v takih vitalnih vprašanjih ne delajo ovir, ampak naj nam grodo na rsko.

Naš križevi pot in naša nečast. Težak I. R. iz Zreč na Spodnjem Štajerskem (pri Konjicah) je uložil slovensko prošnjo na županstvo občine, datirano dne 13. maja, da mu isto dopošlje domovnico, katero treba za prošnjo za podeljenje domovinske pravice!!

Županstvo v Zrečah pa je trebalo do oktobra, predajo je umelo slovensko prošnjo. Slutimo namreč, da to županstvo ne zna slovenski, sicer ne bi bilo doposlalo nemške rešitve na slovensko prošnjo in nemške domovnice! Da pa je občina res slovenska, pričča tudi nemška domovnica, s pečatom, na katerem je poleg nemškega tudi slovenski napis (če tudi le na drugem mestu): »Občina Zreče«, in da kateri sta podpisani dne pošteni slovenski (če tudi malec na nemško pokvarjeni imeni): Valentin Ruschnig in Ludwig Tribnik.

To bi bila naša nečast in naš križevi pot: skoro pol leta morajo naši ljudje čakati, predno morejo od svoje slovenske občine (in vylie izrečni prošnji, naj županstvo izvoli nemudoma ugoditi želji prošleči), dobiti — **n e m š k i o d g o v o r i!**

Ali na tem križevem potu se dogaja tudi marsikaj veselega in smešnega! Čujte!

Občina Zreče je rečeno »Domovnic« doposlala tržaškemu magistratu z nastopno nemško noto:

»Pr. Retschach, am 16/4. 1901. Dem Stadtmagistrate Triest. Zur gefälliger Ausfolgung beiliegenden Heimatscheines am Jakob Rahle wohnhaft in ulice Cisternone Nr. 17 — Greta. Der Gemeindevstr. Ruschnig (ali »slučno, ker podpis ni dobro čutljiv).

Ali sedaj pride še lepše.

Na magistratu tržaškem niso umeli te note slavnega nemškutarskega županstva v Zrečah in so menili, da je to prošnja za podeljenje domovinske pravice v Trstu. Dostavili so torej prosilec njegovo prošnjo na županstvo v Zrečah in »Domovnic« z noto, da prošnje ne morejo rešiti, ker je sestavljena v jeziku, ki ni jezik mestne delegacije.

Torej smo doživeli v tem slučaju, da županstvo slovenske občine ni umelo slovenski (sicer ne bi v nemškem dopisu pisalo »wohnhaft in ulice Cisternone«, s čemer je pokazalo, da ne ve, da je »ulica« slovenska beseda), a tržaški magistrat ni umel ni slovenski ni nemški!!!

Pa recite sedaj, da ni to za nas naš križev pot in naša — nečast!!

Shod delaveev tehničnega zavoda. Včeraj 10. t. m. se je vršil shod delaveev tehničnega zavoda pri sv. Andreju. Delavei so bili namreč dne 13. julija uložili na vodstvo »pomovnic«, v kateri so zahtevali povišanje

mezde in znižanje delavnega časa. Vodstvo pa ni ustreglo tem zahtevam delavcev in je privolilo le v skrajšanje delavnega časa za pol ure, a še to le za zimsko dobo šestih mesecev; in je ravnatelj zavoda deputaciji delavcev odgovoril, da bi prej morali ustaviti delo in zapreti zavod, nego bi mogli ustreči zahtevam delavcev! Delavci se seveda ne morejo zadovoljiti s takim odgovorom in zgoraj omenjeni shod je bil sklican ravno v ta namen, da se delavci pogovore med seboj, kaj in kako bi bilo storiti. Vsprejeta sta bila dva predloga. Prvi se je glasil, da je še počakati ugodnega trenutka v to, da se vodstvu sporoči ultimatum, zadnja beseda. Drugi predlog pa se je nanašal na dejstvo, da vodstvo — da se odškoduje za tiste pol ure, dovoljene za zimsko dobo — utrjuje delavcem zjutraj 10 minut in jih zvečer zadržuje zopet za 10 minut, tako, da so delavci še na škodi! Drugi sklep je bil ta, da se ukrene potrebno proti takemu nelepemu in — da rečemo naravnost — nepoštenemu postopanju, ko levice jemlje, kar je desnica dala, da ne bodo delavci na dalje trpeli škode. Ta sklep se je pridodal k spomenici.

Shod se je vršil v dvorani socialistov. V kakem jeziku, tega ne treba praviti, saj vemo, kako je v tržaških socialističnih dvoranah.

Balkanska carica. Sinočnja predstava te krasne narodne drame je uzorno vspela v moralnem in — hvala Bogu — takrat tudi v materialnem obziru. Ploskanju, katerega je vzbujalo izborna igranje in krasne rodoljubne besede v drami sami, ni hotelo biti ne konca ne kraja, ter se je isto šestokrat pojavljalo tudi ob odprti pozornici. Podrobno poročilo smo radi nedostajanja prostora odložili za jutrajšjo številko.

Naši pekovski pomočniki. Iz pekovskih krogov smo prejeli: Minoli teden so nekateri pekovski pomočniki sklicali (z namenom, da ustanove pekovsko izobraževalno društvo) nekak shod in sicer v prostore socialističnih demokratov.

Med drugim so na tem osnovalnem shodu prečitali pismo ljubljanskih pekovskih pomočnikov, v katerem se očita tržaškimi drugom, da so zaostali daleč za drugimi pekovskimi pomočniki, ker da nimajo nikakega izobraževalnega društva, da ne čitajo nikakih vzgojvalnih spisov itd.

To pismo je provzročilo precejšnjo reakcijo od strani onih naših pekovskih pomočnikov, ki radi in mnogo čitajo; a resnica je vendarle, da je večina povsem apatična do vsega, kar je koristnega in potrebnega v bistrenje razuma!

Žalostno in ob enem komično je bilo slišati druga Čepona, ki je nova pravila začel tolmačiti v laškem jeziku, a je moral nadaljevati — slovenski, ker laški — ni šlo! — Sram nas je bilo, ko je večina vsprejela predlog, naj se pravila tiskajo v laškem jeziku, da si nas je 99%, ki laški niti dobro čitati ne znamo! Stari Ferluga je upil: »Tutto taljan« (Vse laško!) (Sram ga bilo! Stavec.) In to vkljub temu, da sam ne zna laški!! Neki Batič je rekel, da pravila morajo biti laška, ker magistrat neče poznati drugega jezika in pa, ker je v Trstu laški navadni jezik!

Mrevlja je sicer predlagal, naj se pravila tiskajo samo v slovenskem jeziku, ali skupil jo je! Klicali so mu: »Ven z nacionalisti« in: Denite sedaj (ko je zmagal predlog za laška pravila) svoj jezik v — papir!!! (Ali pa to ni nacionalistično, ako se povdarja, da Trst je laški in da tiskajo pravila le v laškem jeziku?! Op. stavčeva.)

Pisali bi še, toda sram nas je pred svetom, sram pred narodom, kateremu pripadamo in sram bi nas moralo biti pred našimi nasprotniki, ki se nam rogajo po vsej pravici, češ: vidite jih neumneže, kako izdajajo svoj jezik — potem pa zahtevajo, naj bi jih drugi spoštovali!

Prav imajo ljudje, ko pravijo, da je bil nekaj tržaški pek najbolj zaveden, a da je danes najbolj zaostal za vsemi drugimi sloji! Prav imajo ljubljancem, da nas napadajo! Še premalo nas! In slednjič bo imel prav ves slovenski narod, ko se s prezirno obrne od nas, kakor bodo imeli prav tudi Lahji, ko bodo s prstom kazali za nami — kakor za odpadniki!!!

Žalostno! Človek bi se kar najraje kam poskril od srama.

Drobne vesti. Moderno. 38-letna hišna Frančiška Jezbie, stanujoča v ulici delle Sette Fontane št. 6, je morala iskati si

zdravniške pomoči, ker jej je neka druga ženska — da zaradi »njega«, tega menda ne treba še le posebej praviti — nekoliko zrahljala kosti in — laze.

Nesreča. Sinoči ob 8. uri, ob dohodu večernega vlaka na južni železnici, je Karel Steinbiehler premikal vagono. Hoté skočiti na vlak, pa je padel med vagono tako nesrečno, da so ga nevarno ranjenega morali odnesti v bolnišnico. Tu je bil vsprejet v deseti oddelek.

Aretiranji. V soboto popoldne so aretirali pod Škedajem 26-letnega bivšega dijurnista v čistilnici riža pri S. Savi, Andreja M., ker je pred več časa temu poveril v isti tovarni 500 kron, ter pobegnil v svojo domovino — Italijo! V Benetkah je poneverjeni denar zapravil, potem pa je moral iti za težaka, samo da se preživel. Minoli teden pa se je povrnil v Trst in, kakor rečeno, prišel je takoj pravici v pest. Po zaslisanju so ga odveli v ulico Tigor. — Andrej M. je sicer rojen v Trstu, ali pristojen je v Videm.

Nadalje je bil aretiran včeraj zjutraj, 30-letni Josip S., ker je pred časom od neke žene, stanujoče v ulici Giulia izvalil na premeten način nekaj denarja. Bil je odveden v zapore.

V soboto so policijski agenti aretirali bivšega propadšega trgovca 29-let. Ettore a Pinoffo iz Conselve, (Italija), ker je nekim tamošnjim strankam ostal dolžan 3000 lir in pobegnil od tam. Ker ga izroče italijanskim oblastim, so aretirance odvedli v ulico Tigor.

Žalostno. V soboto ob 11. uri zjutraj je zblaznel 26-letni Ivan A. Gospod Treves, poklican telefonično, je dal nesrečneža odpeljati v bolnišnico, v oddelek za umobolne.

Nenadna smrt. 58-letna Clementina Valentin stanujoča v ulici Ponziana št. 10, je umrla včeraj nagle smrti. Poklicali so zdravnika z zdravniške postaje, a ta ni mogel opraviti ničesar več, ampak je le konstatiral nastopivšo smrt.

Dijaka na potovanju. Včeraj zjutraj ob prihodu poštne vlaka iz Reke, je policijski oficijal Schabl aretiral dva 18-l. dijaka iz Lvova in to Kostantina L. in Josipa S. Na policiji sta dijaka izjavila, da sta pobegla od starišev. — Odvedli so ju v zapore.

Samomor žandarja. V soboto zjutraj pred osmo uro so vsi žandarji, nastanjeni v žandarmerijski vojašnici v ulici Fontana izišli iz svojih sob z namenom, da se počajo v šolo. Eden od njih, 28-letni Štefan Komel iz Gorice, ni slečil svojim tovarišem, temveč je šel na hodnik. V hipu so začeli od tam močan strel. Začuvši detonacijo so drugi žandarji pritekli na hodnik, kjer so zagledali Komela vsega v krvi in prestreljenim vratom. Poklicali so zdravnika, ali, ko je ta prišel, je bil Komel že izdihnil vsled izgube krvi. Za uro pozneje so nesrečnika prenesli v vojaško mrtvašnico. — Pokojnik ni zapustil nič pisanega in radi tega ni znan vzrok samomoru. V žandarmerijski službi je bil samomorilec že pet let. V zadnjih časih je bil videti vedno žalosten in potr, vedno je bil zaprt v svoji sobi in zaglobljen v čitanje.

Dražbe premičnin. V torek, dne 12. novembra ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica del Pesce 2, hišna oprava; ulica Barriera vecchia 12, obuvala, oprema v zalogi in pohištvo; Škedenj 12, hišna oprava; ulica Farneto 33, hišna oprava; pri Sv. Alojziju 50, hišna oprava; ulica Palladio 1, hišna oprava; Rojan 6, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 6.4, ob 2. uri popoldne 13.7. C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 767.3 — Danes plima ob 7.57 predp. in ob 9.01 pop.; oseka ob 7.37 popoldne in ob 2. — popoldne.

Odbor političnega društva »Edinost« se je v seji dne 9. t. m. konstituiral tako-le: Predsednik: M. Mandić, I. podpredsednik: dr. G. Gregorin, II. podpredsednik: dr. Otakar Rybář, tajnik: dr. Ferdo Černe, blagajnik: Ante Bogdanović, odborniki: Makso Cotič, Miloš Kamuščič, Andrej Černe, Stanko Godina.

Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku je imelo včeraj svoj redni občni zbor. Zborovanja se je udeležil tudi naš veleza- služni Ivan vitez Nabergoj in je — da si še

bolehen — imel govor do zborovaleev. Zborovaleci so iskrenim veseljem pozdravili di- čnega moža v svoji sredi. Predsednikom je bil izvoljen g. Dragotin Stare, bivši pevovodja »Danice« na Kontovelju.

Zahvala. Podpisani odbor si ujoja naj- iskreneje zahvaliti se vsem č. g. diletantam in diletantinjam o vprizoritvi »Rokovnjačev« dne 1. novembra 1901. Da se je ta narodna igra tako častno uprizorila, gre v prvi vrsti zahvala gosp. kapelniku Srečku Bartelju in umetniku našemu g. Borovščakovemu; potem pa gg. Jaki in Josipu Štoka, F. P., Prunku, Skrinjarju, Deklevi, Štulerju, D. Godini, Kamuščiču, Kuretu, Vraben, Marušiču, Cinku in Rožetu, dalje gospem in gospicam: Doles, Odinal, Pahor, Poniž in Črnigoj; konečno pa vsem brhkim našim »mladim vojakom« ter vsem ostalim »rokovnjačem« in »rokovnja- ciam«!

Iskrena zahvala se seveda izreka tudi sl. občinstvu, ki se je v toliki masi udeležilo predstave.

ODBOR
ženske podružnice družbe sv. C. in M. Darovi za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija. G. Peter V. Črčić, ravnatelj potujoče dramatične družbe, podaril je 12 kron, skupljenih za programe predstav.

Vesti iz Štajerske.

— Tiskarno Dragotina Hri- barja kupi bajé »Zveza slovenskih poso- jilnic«. Gosp. Hribar se namreč preseli v Ljubljano, kjer ima že tovarno pletenin.

Razne vesti.

Poroka sina pok. Gladstone-a. Iz Lon- dona poročajo, da se je te dni tam poročil sin slavnega že pokojnega učenjaka in dr- žavnika Gladstonea, Albert, z gospico Do- rothy Paget, hčerko poslancea sir-a Richard-a Paget. Novoporočenima je došlo neštevilno krasnih darov. Med drugimi je poslal tudi kralj Edvard krasen srebrn tintnik s srčnim pozdravom novoporočencema

15-leten deček morilec in samomorilec. Iz Flyse, pri Nizzi, javljajo, da je 15-letni deček Bermonut iz neznatih vzrokov ustrelil svojega 8-letnega brata v glavo, kateri je ostal na mah mrtev. Bermonut, videči brata mrtvega, prestrašil se je tako, da je takoj ubežal in se vrgel v neko reko.

Loterijske številke, izrečane dne 9. novembra:

Dunaj	30	54	12	42	14
Gradee	42	12	56	88	50
Inomost	55	69	84	49	73

Brzobjavna poročila.

Zaprisezanje novih tajnih svetnikov. DUNAJ 11. (B.) Njeg. vel. cesar je za- prisegel nove tajne svetnike: Princea Ernesta Windisch-Graetza, grofa Wolkensteina, posl. grofa Stürgkha in vseučilišnega profesorja v Krakovu Bobrzinskega o čemer sta inter- venirala minister za vnanje stvari grof Go- luchowski in najvišji komornik grof Aben- sperg und Traun.

Petarda. PARIZ 11. (B.) Pisarna Havas javlja: Sinoči je eksplozirala v bazarju mestne hiše petarda, zbog česar je navstal velik strah med mnogoštevilnimi obiskovalci bazarja. Ne glede na neznaatno škodo, se ni dogodila no- bena druga neugoda. Sodijo, da so uslužbeni sami položili petardo, da bi prisilili s tem, da se bo bazar ob nedeljah zapiral.

Zahvala naših vseučilišnikov. DUNAJ 11. (P.) Hvala na izraženih simpatijah! Borimo se neustrašeno, solidarni, vsi Slovani! »Slovenija«.

Dogodki na Španjskem. MADRID 11. (B.) »Liberal« javlja iz Barcelone: Neka skupina katalonskih dijakov je demonstrirala včeraj proti trem častnikom žvižganjem. Vozove cestne železnice so ob- metavali s kamenjem. Predstave v gledališčih so bile odpovedane z ozirom na razburjenje povodom municipalnih volitev. V minoli noči so se vršili shodi katalonistov in republikancev.

Municipalne volitve v Španiji. MADRID 11. (B.) V kolikor so dosedaj znani vspehi volitev, je bil v prvič izvoljen en socialist v municipalni svet. Nekaj oseb, ki so volile pod krivim imenom je bilo zap- rtih. Valencije in Sargose poročajo o velikih izgrelih. V nekaterih mestih so zmagali re- publikanci in socialisti.

BARCELONA 11. (B.) Povodom mu- nicipalnih volitev so civilne in vojaške obla- sti ukrenile razsežne varnostne odredbe.

Eksplodira topa. ATENE 16. (B.) Vsled eksplozije jednega topa na Angleški oklopnjači »Royal Sove- reign«, ki je manevrirala izven pristanišča Astakos, so bili ubiti 1 častnik in 6 topni- čarjev. Poveljnik in 13 mornarjev so težko ranjeni.

Zaprisezuje novih škofov. DUNAJ 11. (B.) Danes predpoludne je njeg. veličanstvo cesar zaprisegel novoime- novana škofa v Steinamangerju in Stolnem Belemgradu o čemer sta intervenirala mini- ster a latere grof Szecheay in naučni mini- ster Vlassico.

Albert Brosch
Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.
* Kozuhar in izdelovalec kap *
Odlikovani na razstavi v Trstu 1882.
Velika zaloga kožuhovalne in kap za ci- vilne in vojaške osebe.
Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovalne in obleke za zimo z jamstvom proti moleni in ognju.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Črnigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Novo tržasko pogrebno podjetje
Piazza della Legna 4.
vsakovrstne pogrebe po
najzmernejših cenah
Podjetje ima v zalogi bogat izbor vencev
in drugih mrtvaških predmetov.
Opozarja se slavno občinstvo, da ne za-
menja našega naslova (Piazza delle Legna št. 4)
z namišljenimi agenti za pogrebe, ki so bili
že davno odpuščeni od našega podjetja.

Prva tržaška tovarna
za posrebrnjevanje ogledal
Via Farneto št. 10 (uhod Via Gelsi).
Telefon št. 941.
Tovarna za ogledalne šipe
vseh velikosti, popravljanje po-
kvarjenih ogledal ter zboljšanje
po zelo ugodnih cenah.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, vokal Piazza Rosario št. 2
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
(šolsko poslojpe)
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurenco.
ILUSTROVANI ČENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod
ali železnico franko.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvc. za besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Cglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvc.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Aequae 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1
priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (rettine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki stihajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici dei Torro šte. 12
priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištv.

Prva slovenska izdelovalni in za loga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 zadej c. kr. deželne sodnije.)

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladničarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovoljeje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Pekarne in sladničarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) ima veliko pekarno in sladničarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokandor, konfetov, raznovrstnih sladčic v kosih in v skatljicah, fin h biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilo franko na dom in trgovcem v razprodajo. Domač malinovce po nizki ceni.

Stroji in tehnični predmeti

vsake vrste iz najboljših tovarn se vdobivajo po tovarniški ceni v zalogi tvrdke Schivitz & Comp., inžee nirja Živica v Trstu ulica Ghenga 10 nasproti kavarni Fabris.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinejšega olja, najfinejše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča, ter že v naprej zahvaljuje. Vsek zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejenaj vdobi 100 gl. nagrade.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najobličnejšega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime pza atno, razne tapecarije itd. Daje tudi na obrok.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbrica št. 2, vogal ul. Loundra. Torre. Podružnica „Alla città di Londra“ z najfinejšimi izdelki v ulici Poste nove 3 (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gl. 3. do 8. zimске močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5 — 14, ravno take podšite s kožuhovino po gl. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gl. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gl. 2.50 — 4.50, finejše od gl. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gl. 2.10 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlodjeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu. Črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Vei lika zaloga snovij za moške obleke na meter al-tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi v največjo točnostju v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nove se sprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Velikanska rastava pohištva in tapecarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) Moje pohištvo doneseseže.

Velika zaloga manufakturnega blaga

vsake vrste. Velik izbor platenine, bombaževine, prtov, brisalk, žepnih rut itd. Specijaliteta predmetov za krojače.

Izvršuje obleke po meri točno

po najnovejših vzorcih in od najboljših krojačev po zelo ugodnih cenah.

■ Via Barriera vecchia št. 13 ■

Naslednik Frana Xitty

ALOJZIJ GALPERTI

Vsako obleko se izvrši v 24 urah.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

Obuvala.

Podpisani priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svoji zalogi obuvala za gospe, gospode in otroke, ki se nahajati v ulici Riborgo št. 25 in v Škednju (Ščedna) št. 388 (na glavni cesti). Sprejema naročbe po meri in za popraviljanje.

Bog i narod!

Peter Rehar, beviljarski mojster.

Ste li gluhi??

Vsaka vrst gluhosti in slabega sluha se ozdravi z našo novo iznajdbo. Samo gluhorojeni so neozdravljivi. Šumenje v ušesih, preneha takoj. Opišiti Vaš slučaj. Preiskovanja in navodila brezplačna. Vsaki se za more z malimi troški doma sam ozdraviti.

Internationalni zavod za zdravljenje ušes.
596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

Teodor Slabanja

srebrar

v Gorici, ulica Morelli št. 2,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. sgopod naročevalec sam lahko določi.

FILIJALKA

C. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4%	30-dnevni odkaz 2 1/4%
30- " " 3 1/4%	3-mesečni " 2 1/4%
	6- " " 2 1/2%

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bieltiz, Gablonz, Gradce Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez strokov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pred najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

lamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati pa srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kostarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zbobbe.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

Remeljni v velikem izboru, bukove debla orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogiee za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderia št. 10.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede dekllice se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvin kinina.

Steklenice po kron 1'20, 2' — in 3'60.

Vdobiva se samo v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

Poštne pošiljave s povzajem.

Pro primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in kamor si boji.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRJE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovih zalogi, analizovana in stavljena pod stalno kontrolo zavoda za kemično analiziranje, ovlaščena od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizacijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo hmeti najfinejša vina.

CENE:

Istrski teran liter po 32 novč.	
Vino iz Kastelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz Visa	34 "
Vino Opollo	38 "
Belo vino iz Visa	40 "

Zabavajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorščak)

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura obstoječa iz

14 krasnih dragoceni predmetov in sicer:

1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.
1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privesom. Parizki sistem.
1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
1 par gumbov za manšete, znamka „Garantie“.
1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.
1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
1 goldin prstan s krasnim kamenom.
1 žepno ogledalo v etviju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzajem ali po naprej poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.